

посягань заходи, передбачені Законом України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві» [3];

– для захисту прав та представництва своїх інтересів викривач може користуватися всіма видами правової допомоги, передбаченої Законом України «Про безоплатну правову допомогу», або залучити адвоката самостійно [4].

Підсумовуючи, необхідно зазначити, що ряд заходів щодо забезпечення безпеки такої особи також передбачено у КПК України [1], але без прив'язки до категорії осіб, які нами розглядаються. Тобто викривачі як особи, які надають допомогу в запобіганні і протидії корупції можуть виступати у якості свідка у кримінальному провадженні, чи особи, яка співпрацює зі слідством (уклала угоду про визнання винуватості).

Список використаних джерел

1. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 9–10. № 11–12. № 13. Ст. 88.

2. Про запобігання корупції від 14.10.2014 № 1700-VII. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2014. № 46. Ст. 2047.

3. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1994. № 11. Ст. 51.

4. Про внесення змін до Закону України «Про запобігання корупції» щодо викривачів корупції від 17.10.2019.

Федоровська Наталія Володимирівна,
старший науковий співробітник
наукової лабораторії з проблем
превентивної діяльності та запобігання
корупції навчально-наукового
інституту № 3 Національної академії
внутрішніх справ

ЗАЛУЧЕННЯ КУРСАНТІВ І СТУДЕНТІВ ДО ПРАВОПРОСВІТНИЦЬКОЇ РОБОТИ ЗІ ШКОЛЯРАМИ З МЕТОЮ ПРАВОВОГО ВИХОВАННЯ

В умовах сьогодення, коли Україна ціною життя Героїв Небесної Сотні, зусиллями Збройних сил України, в тому числі добровольців, територіальної оборони, Національної поліції, волонтерів відстоює свободу і територіальну цілісність,

пріоритетного значення набуває національно-патріотичне та військово-патріотичне виховання молоді.

Цілі покоління українців були виховані в душі відчуження від рідної землі та національного самозречення. В нас формували почуття національної меншовартості, покривдженості, комплексу неповноцінності, навіювали переконання в перевазі «старшого брата». Навмисне поширення російськомовної літературної та музично-пісенної продукції, висвітлення неправдивої історії, висміювання українського характеру і традицій формувало явище етноциду.

Українців намагалися позбавити усіх ознак культурної та духовної самостійності. На сучасному етапі розвитку України, коли є пряма загроза денаціоналізації, втрати державної незалежності та потрапляння у сферу впливу іншої держави, виникла нагальна необхідність переосмислення зробленого і здійснення системних заходів, спрямованих на посилення патріотичного виховання дітей та молоді – формування нового українця, що діє на основі національних та європейських цінностей:

- повага до національних символів (Герба, Прапора, Гімну України);
- участь у громадсько-політичному житті країни;
- повага до прав людини;
- верховенство права;
- толерантне ставлення до цінностей і переконань представників іншої культури, а також до регіональних та національно-мовних особливостей;
- рівність усіх перед законом;
- готовність захищати суверенітет та територіальну цілісність України.

Патріотичне виховання курсантів та студентів Національної академії внутрішніх справ здійснюється керівництвом академії та інститутів, курсовою ланкою інститутів, відділом виховної, соціальної роботи та дозвілля, науково-педагогічним складом, а також кураторами навчальних груп під час освітнього процесу, через систему виховних заходів, гурткову роботу, проведення екскурсій, зустрічей із видатними особами держави, волонтерство, участі у наукових заходах з метою підвищення авторитету поліції, формування та розвитку в учасників освітнього процесу особистої

відповідальності за виконання вимог Конституції та законів України, вірності Присязі, формування особистої відповідальності за свідоме виконання правил етичної поведінки поліцейських, високої духовної культури і моральних якостей, почуття патріотизму, державного світогляду.

Патріотизм в Україні традиційно завжди мав духовні корені, насичені Православною вірою, яка вчить нас любити Батьківщину, як рідну матір, а якщо треба буде, то захищати її до останньої краплі крові.

Нагальною необхідністю для українців залишається вивчення історії України, думати про її героїчне минуле, про майбутнє своєї нації, про розбудову своєї країни і своє місце в цьому процесі. Як кажуть розумні люди, що далі ми спроможемося подивитися назад, то далі побачимо вперед: чим глибше ми пізнаємо свою історію, тим більше у нас шансів не повторювати помилок минулого, тим успішнішим буде наш життєвий шлях [1, с. 131].

Слід наголосити також, що провідна роль у вихованні молоді належить українській мові як духовному стержню нації. Рідна мова – найважливіший засіб патріотичного виховання. Вона була і є важливою сферою впливу на національну свідомість молоді. Розуміння курсантами та студентами процесу повернення до рідних коренів, витоків українства, національного самоствердження і саморозвитку вже є проявом патріотизму. Молодь має усвідомити, що без оволодіння державною мовою неможливо стати повноцінним громадянином своєї держави, патріотом України та й просто інтелігентною людиною, кваліфікованим спеціалістом будь-якої галузі господарства. Актуальними сьогодні є думки І. Огієнка та В. Сухомлинського про те, що до найважливіших ознак нації належить рідна мова, а з нею витворена культура, яка стає душею нації, її духом.

Так, у межах національно-патріотичного виховання курсанти ННІ №3 академії відвідали музей-студію «Сила патріотизму» Героя України Володимира Матвієнка для ознайомлення із життєвим шляхом Героя України, батьком української гривні. При особистій зустрічі у 2017 році Володимир Павлович Матвієнко побажав: курсантам «Навчайтеся для себе! Любіть Україну і будьте патріотами!» [2], а у 2021 році курсанти переглянули документальний фільм «Соловей співає, доки голос має» [3], який має на меті розвінчати міфи, що побутують у нашому

інформаційному просторі й активізувалися, зокрема, з 2014 року. Фільм важливий і цікавий для будь-кого, кому болить Україна й проблеми мовного питання [4]. У фільмі висвітлено Атлас української мови (зібрання лінгвістичних карт, на яких відбито поширення явищ української мови на всій території її побутування, загальномовний національний атлас). У 2006 року за роботу над атласом колективу авторів була присуджена Державна премія України в галузі науки і техніки, серед них був мій дідусь-мовознавець Варченко Іван Олексійович.

Як відомо, велике починається з малого. Любов до України починається з любові до рідного дому, рідної малої батьківщини. Велику роботу в напрямку патріотичного виховання курсантів та студентів проводить куратор, а під час правопросвітницької роботи із школярами набувають власного досвіду комунікації та формування вже в учнів норм правової культури, поваги до Конституції, законодавства України, законів при проведенні занять на тему «Закон-єдиний для всіх», «Закон і право», «Відповідальність неповнолітніх», «Права дитини».

Отже, мета патріотичного виховання конкретизується через систему таких виховних завдань:

- утвердження в свідомості і почуттях особистості патріотичних цінностей, переконань і поваги до культурного та історичного минулого України;

- виховання поваги до Конституції України, Законів України, державної символіки;

- підвищення престижу військової служби, а звідси – культивування ставлення до солдата як до захисника вітчизни, героя;

- усвідомлення взаємозв'язку між індивідуальною свободою, правами людини та її патріотичною відповідальністю;

- сприяння набуттю дітьми та молоддю патріотичного досвіду на основі готовності до участі в процесах державотворення, уміння визначати форми та способи своєї участі в життєдіяльності громадянського суспільства, спілкуватися з соціальними інститутами, органами влади, спроможності дотримуватись законів та захищати права людини, готовності взяти на себе відповідальність, здатності розв'язувати конфлікти відповідно до демократичних принципів;

- формування толерантного ставлення до інших народів, культур і традицій;

- утвердження гуманістичної моральності як базової основи громадянського суспільства;
- культивування кращих рис української ментальності, працелюбності, свободи, справедливості, доброти, чесності, бережного ставлення до природи;
- формування мовленнєвої культури;
- спонування зростаючої особистості до активної протидії українофобству, аморальності, сепаратизму, шовінізму, фашизму [5].

Патріотизм складає найважливішу ціннісну основу будь-якого демократичного суспільства і виступає суттєвим внутрішнім мотивом для саморозвитку і розкриття всіх потенціальних соціальних можливостей в духовній, економічній і соціальних сферах життя суспільства. Тому метою Національної академії внутрішніх справ на сучасному етапі є виховати правоохоронця гуманним, творчим, відповідальним, з активною життєвою позицією, який міг б реалізувати себе. А також формування ціннісного ставлення особистості до українського народу, Батьківщини, держави, нації як найважливішого пріоритету національно-патріотичного виховання.

Список використаних джерел

1. Череповська Н. І. Медіаосвітні ресурси розвитку патріотизму і критичного мислення молоді : навч.-метод. посіб. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2017. 156 с.
2. Сила патріотизму (30-11-2017). URL: <https://www.naiu.kiev.ua/news/sila-patriotizmu.html>.
3. Документальний фільм «Соловей співає. Доки голос має». URL: <https://youtu.be/Y9cuoFJR-OA>, <https://www.youtube.com/watch?v=rDErIyEQFGM>.
4. Кураторська година: курсанти ННІ № 3 НАВС відвідали музей-студію «Сила патріотизму» (09-02-2021). URL: <https://www.naiu.kiev.ua/news/kuratorska-godina-kursanti-nni-n-3-navs-vidvidali-muzej-studiyu-sila-patriotizmu.html>.
5. Національно-патріотичне виховання. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/pozashkilna-osvita/vihovna-robota-ta-zahist-prav-ditini/nacionalno-patriotichne-vihovannya>.